

ความต้องการความสุขสบายและการได้รับการตอบสนองความต้องการความสุขสบาย
ในผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ

นิตยา ไซยทองรักษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

เมษายน 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ นิตเขวี ไชยทองรักษ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....
..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลภา คุณทรงเกียรติ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาภรณ์ คีนาน)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์สมพร ชินโนรส)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลภา คุณทรงเกียรติ)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาภรณ์ คีนาน)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทราวดี เขียวพิเชฐ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ ๑๐ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคปลาย ปีการศึกษา 2550

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผศ.ดร.วัลภา คุณทรงเกียรติ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.อาภรณ์ คีนาน กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และ รศ.สมพร ชินโนรส กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ได้กรุณาให้ความรู้เป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ ตลอดจนทุ่มเทเวลาอันมีค่าในการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ เสมอมา ซึ่งทำให้ผู้วิจัยมีแนวทางในการค้นคว้าหาความรู้ มีประสบการณ์และเครือข่ายอย่าง กว้างขวางในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกประทับใจเป็นอย่างยิ่งในความกรุณา ของบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รศ.ศิริวิทย์ วัฒนสินธุ์ อาจารย์ชัชชรี เปี่ยมสุข คุณพัชรี ชูทิพย์ คุณสุพัตรา อยู่สุข และคุณเพ็ญศรี ละออ ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรง ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ พร้อมกันนี้ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลพัทลุง รวมทั้งกลุ่มการพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วยสัลยกรรม หัวหน้าหอผู้ป่วยอายุรกรรมและหัวหน้า หออภิบาลผู้ป่วยหนัก ที่กรุณาอำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และ ขอขอบพระคุณผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจทุกท่านที่มีส่วนร่วมให้การวิจัยนี้สำเร็จลงด้วยดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่กรุณาถ่ายทอดความรู้ กระตุ้นให้มีการพัฒนา ความคิด อย่างมีระบบในการพัฒนาคุณภาพการพยาบาลในระหว่างการศึกษา

ท้ายที่สุดนี้ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ที่รักยิ่ง ที่ให้ทุกอย่างและภาคภูมิใจในตัวลูกคนนี้ ที่คอยให้กำลังใจเมื่อยามที่อดทนและคอยกระตุ้นเตือนให้พยายามเรียนจนสำเร็จ ตลอดจนคุณพ่อ และญาติพี่น้องอันเป็นที่รักที่คอยให้กำลังใจ รวมถึงเพื่อนร่วมรุ่น และต่างสาขาทุกท่านที่ช่วยเหลือ และให้กำลังใจซึ่งกันและกันตลอดเวลา

นิตยาวิ ไชยทองรักษ์

48910233: สาขาวิชา: การพยาบาลผู้ใหญ่; พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คำสำคัญ: ความต้องการความสุขสบาย/ การได้รับการตอบสนองความต้องการความสุขสบาย/
ผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ

นิตยาวิ ไชยทองรักษ์: ความต้องการความสุขสบายและการได้รับการตอบสนอง
ความต้องการความสุขสบายในผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ (NEEDS OF COMFORT AND
PERCEIVED NEED RESPONSES OF COMFORT IN INDWELLING VENTILATOR
PATIENTS) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: วัลภา คุณทรงเกียรติ, พย.ค., อภรณ์ ดীনาน,
Ph.D. 97 หน้า. ปี พ.ศ. 2551.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาความต้องการ
ความสุขสบายและการได้รับการตอบสนองความต้องการความสุขสบายในผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วย
หายใจ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลพัทลุงและใช้เครื่องช่วยหายใจ
จำนวน 63 คน เลือกตามคุณสมบัติที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ความ
ต้องการความสุขสบาย และการได้รับการตอบสนองความต้องการความสุขสบายซึ่งพัฒนามาขึ้น
จากทฤษฎีความสุขสบายของ Kolcaba (2003) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ความต้องการ
ความสุขสบายเท่ากับ .95 และแบบสัมภาษณ์การได้รับการตอบสนองความต้องการความสุขสบาย
เท่ากับ .97 วิเคราะห์ข้อมูลด้วย Paired t-test ผลการวิจัยพบว่า

1. คะแนนความต้องการความสุขสบายโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 379.2, SD = 34.8$)
ด้านร่างกายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 179.9, SD = 19.2$) ด้านจิต-จิตวิญญาณอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 150.7,$
 $SD = 17.0$) ด้านสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 39.5, SD = 4.9$) ส่วนความต้องการความสุขสบาย
ด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 21.5, SD = 8.5$)

2. คะแนนการได้รับการตอบสนองความต้องการความสุขสบายโดยรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 419.5, SD = 43.8$) ด้านร่างกายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 179.6, SD = 19.2$) ด้านจิต-จิตวิญญาณ
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 156.3, SD = 17.5$) ด้านสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 40.7, SD = 4.6$) และ
ด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 40.1, SD = 4.8$)

3. การเปรียบเทียบความต้องการความสุขสบายและการได้รับการตอบสนองความต้องการ
ความสุขสบาย พบว่า ความต้องการความสุขสบายและการได้รับการตอบสนองความต้องการ
ความสุขสบายโดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 5.452, p < .001$) ด้านร่างกาย
พบว่าไม่มีความแตกต่าง ($t = 0.217, p > .05$) ด้านจิต-จิตวิญญาณมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ ($t = 3.296, p < .05$) ด้านสังคมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 2.384,$

$p < .05$) และด้านสิ่งแวดล้อมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 13.515, p < .001$) โดยพบว่าค่าเฉลี่ยการได้รับการตอบสนองความต้องการความสุขสบายมากกว่าความต้องการความสุขสบาย

ผลการวิจัย สามารถนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพในการดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจเกี่ยวกับการส่งเสริมความสุขสบายแก่ผู้ป่วยทั้งด้านร่างกาย ด้านจิต-จิตวิญญาณ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมต่อไป

48910233: MAJOR: ADULT NURSING; M.N.S. (ADULT NURSING)

KEYWORDS: NEEDS OF COMFORT/ PERCEIVED NEED RESPONSES OF COMFORT/
INDWELLING VENTILATOR PATIENTS

NITTAYAO CHAITONGRUK: NEEDS OF COMFORT AND PERCEIVED NEED
RESPONSES OF COMFORT IN INDWELLING VENTILATOR PATIENTS. ADVISORY
COMMITTEES: WANLAPA KUNSONGKEIT, Ph.D., APORN DEENAN, Ph.D. 97 P. 2008.

The purpose of this descriptive research was to study needs of comfort and perceived need responses of comfort in indwelling ventilator patients. The sample consisted of 63 patients who were on mechanical ventilators in Phudthalong Hospital. An interviewing questionnaire for needs of comfort and perceived need responses of comfort that were developed based on Kolcaba's Comfort theory (2003), and had the Internal consistency of .95 and .97 respectively. Data were analyzed using paired t-test. The results were as follows:

1. The overall needs of comfort was at the high level ($\bar{X} = 379.2$, $SD = 34.8$), physical comfort was at the high level ($\bar{X} = 179.9$, $SD = 19.2$), psychospiritual comfort was at the high level ($\bar{X} = 150.7$, $SD = 17.0$), and sociocultural comfort was at the high level ($\bar{X} = 39.5$, $SD = 4.9$). Scores need of comfort for environmental comfort was at the moderate level ($\bar{X} = 21.5$, $SD = 8.5$).

2. The overall perceived need responses of comfort was at the high level ($\bar{X} = 419.5$, $SD = 43.8$), physical comfort was at the high level ($\bar{X} = 179.6$, $SD = 19.2$), psychospiritual comfort was at the high level ($\bar{X} = 156.3$, $SD = 17.5$), sociocultural comfort was at the high level ($\bar{X} = 40.7$, $SD = 4.6$), and environmental comfort was at the high level ($\bar{X} = 40.1$, $SD = 4.8$).

3. Paired t-test showed a statistically significant difference between needs of comfort and perceived need responses of comfort on overall comfort ($t = 5.452$, $p < .001$), environmental comfort ($t = 13.515$, $p < .001$), psychospiritual comfort ($t = 3.296$, $p < .05$), and sociocultural comfort ($t = 2.384$, $p < .05$). However, needs of comfort and perceived need responses of comfort related to physical comfort was not significant ($t = 0.217$, $p > .05$)

The results provide evidences to improve quality of care in indwelling ventilator patients focusing on psychospiritual, sociocultural and environmental comfort.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
สารบัญ.....	๗
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
คำถามการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ.....	7
ทฤษฎีความสุขสบายกับผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ.....	12
ความต้องการความสุขสบายและการตอบสนองความต้องการความสุขสบาย ในผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ.....	22
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	33
สถานศึกษา.....	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	34
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	36
การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง.....	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย	39
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	40
ส่วนที่ 2 ความต้องการความสุขสบายในผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ	44
ส่วนที่ 3 การได้รับการตอบสนองความต้องการความสุขสบายในผู้ป่วย ที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ	45
ส่วนที่ 4 เปรียบเทียบความต้องการความสุขสบาย และการได้รับการตอบสนอง ความต้องการความสุขสบายในผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ	46
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	47
สรุปผลการวิจัย	47
การอภิปรายผล	49
ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้	55
บรรณานุกรม	57
ภาคผนวก	68
ภาคผนวก ก	69
ภาคผนวก ข	75
ภาคผนวก ค	89
ภาคผนวก ง	93
ภาคผนวก จ	95
ประวัติย่อของผู้วิจัย	97

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เกณฑ์การแปลความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ยความต้องการความสุขสบาย.....	35
2	เกณฑ์การแปลความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ยการได้รับการตอบสนอง ความต้องการความสุขสบาย.....	36
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ศาสนา และอาชีพ	40
4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาเหตุที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ ช่องทางที่ ใส่ท่อทางเดินหายใจ ชนิดของเครื่องช่วยหายใจ ระดับความรู้สึกรู้สึกตัวจำนวนครั้งที่ ได้รับเครื่องช่วยหายใจ ระยะเวลาที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ หอผู้ป่วยที่ผู้ป่วยได้รับ เครื่องช่วยหายใจ ประสิทธิภาพการ ได้รับเครื่องช่วยหายใจ	42
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและช่วงคะแนนของความต้องการ ความสุขสบายโดยรวมและรายด้านของกลุ่มตัวอย่าง.....	44
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และช่วงคะแนนของการ ได้รับการตอบสนอง ความสุขสบายโดยรวมและรายด้านของกลุ่มตัวอย่าง.....	45
7	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการความสุขสบาย และการได้รับการตอบสนองความสุขสบายในผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ โดยรวม และรายด้านของกลุ่มตัวอย่างด้วย Pair t-test	46
8	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับที่ของคะแนนความต้องการ ความสุขสบายและ การได้รับการตอบสนองความสุขสบายในผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วย หายใจของกลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็นรายชื่อ.....	70